

Åpen høring i Stortingets Kirke-, utdannings- og forskningskomité - FUGs innspill til St.meld. 21 (2016-2017) Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skolen

4. mai 2017

Fra FUG møter:

Benedicte Mælan, utvalgsmedlem
Gro Hexeberg Dahl, sekretariatsleder

Lærelyst versus utenforskap?

Å skape lærelyst hos alle elever er vel det alle lærere drømmer om. Men hvordan få det til når klasserommet er fylt til randen av elever med helt forskjellig utgangspunkt og forskjellige hjemmeforhold? Utenforskap er kanskje den største trusselen samfunnet vårt står overfor. Foreldrenes utenforskap videreføres til barna og forsterkes om vi ikke klarer å snu dette i fellesskap. Alle foreldre vil det beste for barna sine, men de vet ikke hvordan de kan bidra i forhold til skolen. De trenger opplæring og rammer fra skolen.

Foreldreutvalget for grunnsopplæringen (FUG) ser mye bra i stortingsmeldingen, og vil først løfte fram noen områder vi mener er godt ivaretatt. Deretter vil vi rette fokus mot den glemte ressursen. For tenk hvor sterk sosial mobilitet vi kunne fått til om foreldrene spilte på lag med skolen?

Tidlig innsats og kvalitet i skolen

- Departementet vil oppnevne et utvalg som skal se nærmere på opplæringsloven. Dette er vi glade for og ser frem til, vi har en særlig interesse for de delene som regulerer samarbeidet mellom hjemmene og skolen, både for enkeltforeldre, og for foreldrenes rådsorganer. Vi ser at praktiseringen ute i sektoren er varierende, og en revisjon av loven kan bidra til bedre praksis.
- FUG er opptatt av et godt læringsmiljø og tilpasset opplæring for alle elever og ser dette i sammenheng med nok kvalifiserte lærere. Derfor er det positivt at departementet vil iverksette en kartlegging av antall elever per lærer. Vi er videre glade for at departementet vil klargjøre bestemmelsen om tilpasset opplæring.
- Plikt til tidlig innsats – dette støtter FUG, det er positivt at dette skal være et lavterskeltilbud, at det skal være enkelt å iverksette tiltak raskt.
- En nedre grense for kvalitet – FUG er glade for at departementet vil utvikle et indikatorsett for å definere en nedre grense for kvalitet og at kommuner og

fylkeskommuner som trenger det skal få støtte og veiledning. FUG opplever at det er store forskjeller mellom klasser, skoler og kommuner og disse tiltakene kan bidra til at flere elever får gode læringsmiljøer og læringsresultater.

Den glemte ressursen – eller manglende kunnskap?

Forskningen er entydig på at foreldreinvolvering gir bedre resultater for elevene, både faglig og sosialt.

Forskning om hjem-skole-samarbeid

1. Dagens forskning dokumenterer entydig at foreldreinvolvering og et godt samarbeid mellom hjem og skole, har positiv betydning for barn og unges læring og utvikling. **Det fører til bedre læringsutbytte, bedre selvregulering, bedre trivsel, færre atferdsproblemer, mindre fravær, gode relasjoner til medelever og lærere, bedre arbeidsvaner, en mer positiv holdning til skolen, bedre leksevaner og arbeidsinnsats og høyere ambisjoner med hensyn til utdanning.** ([Drugli og Nordahl, 2013](#))
2. Det foreldrene gjør hjemme er viktigere for barna enn det som skjer på skolen. Først fra 16-årsalderen ser skolen ut til å bli viktigere for elevens læringsutbytte.
3. Det har liten eller ingen effekt for eleven at skolen kompensere for "dårlige foreldre". Det å styrke foreldrenes rolle fungerer mye bedre.
4. Foreldrene vet ikke hva de skal gjøre i forhold til skolen og trenger opplæring.
5. Skolen samarbeider bra med dem som likner dem selv. Foreldre som selv har hatt negative skoleopplevelser, opplever det ofte vanskelig å samarbeide med skolen også som foreldre.
6. For elever med spesielle behov er det ekstra viktig med godt hjem-skole-samarbeid, men "problemfokus" fra skolen gjør at mange foreldre opplever at samarbeidet blir vanskelig.

I stortingsmelding 21 er foreldrene i svært liten grad nevnt som en naturlig aktør. Rektorer i Norge bruker langt mindre tid på å informere foreldre om elevenes resultater (37%) enn internasjonalt gjennomsnitt (67%), (figur 4.4 i St.meld. 21). Strukturene ligger godt til rette for samarbeid, og ikke minst er det tydelig i lovverket både hvem som har ansvaret og hvordan dette skal gjøres. I Norge har vi altså de beste forutsetninger for å lykkes med et godt samarbeid mellom hjem og skole. Så hvorfor fungerer det ikke godt nok i praksis?

Hva ønsker FUG?

FUG vil at foreldre synliggjøres som en nødvendig og viktig samarbeidspartner for skolen, og tror det er en forutsetning for at skolen skal lykkes med lærelyst.

FORELDREUTVALGET FOR GRUNNOPPLÆRINGEN

Postboks 9360 Grønland, 0135 Oslo | Besøksadresse: Schweigaards gate 15 B, 0191 Oslo
Telefon: 22 05 90 70 | Faks: 22 05 90 71 | Org.nr.: 989 628 011 | post@fug.no | www.fug.no